

SAMENVATTING

Jaarverslag

NATIONAAL GROENFONDS

2016

Vernieuwing komt van onderaf

Nationaal Groenfonds heeft zich in 2016 weer met hart en ziel ingezet om Nederland groener en duurzamer te maken. Met trots kijk ik naar de projecten waar we als financier een bijdrage aan hebben mogen leveren. Van aankoop van extra natuurhectares tot het zelf groen gas opwekken door een agrariër voor zijn eigen energievoorziening. Allemaal projecten voor meer natuur, een mooier landschap en breder: voor onze groene leefomgeving.

Niet vanzelfsprekend

Een groene leefomgeving is echter niet vanzelfsprekend. Als samenleving staan we voor grote maatschappelijke uitdagingen. Denk aan klimaatadaptatie en de verduurzaming van landbouw, energie en economie. We gaan een transitie door die zal leiden naar een duurzamer evenwicht tussen economie en ecologie. We moeten zorgdragen voor de kwaliteit van natuur, landschap en biodiversiteit, van bodem- water- en luchtkwaliteit.

Vernieuwende projecten noodzakelijk

Met het Groenfonds financieren wij projecten die bijdragen aan deze kwaliteit van onze groene leefomgeving. Dat gaat verder dan alleen robuuste natuur en een financieel gezond landschap. Het Groenfonds richt zich op vernieuwende projecten die bijdragen aan het samenbrengen van economie, ecologie en samenleving; denk aan natuur-inclusieve landbouw, gebruik van reststromen uit de natuur, maatregelen die bijdragen aan klimaatadaptatie en energietransitie.

Nationaal Groenfonds: het eerste stukje van de financiële puzzel

Hierbij gaat het vaak om het financieren van vernieuwende technieken of bedrijven, waaronder start-ups en scale-ups. Bij de reguliere banken kunnen deze partijen niet terecht, omdat zij daarvoor te klein, te arbeidsintensief en te risicovol zijn. Wij maken deze 'vernieuwing van onderaf' mogelijk door risicodragende financiering te verschaffen. Het Groenfonds is keer op keer niet het laatste, maar het eerste stukje in de financiële puzzel. Zo trekken wij de private financiering van deze groene projecten vlot.

© Portrait Monique van Zeijl

'Wegens succes gesloten' ?

Het Groenfonds financiert deze projecten uit zijn eigen Revolverend Fonds, dat nu een omvang heeft van ruim 60 miljoen euro. In 2017 gaan we het punt bereiken waarop het investeringsvermogen helemaal is aangewend en nagenoeg geen nieuwe financieringen verstrekt kunnen worden.

Als Groenfonds doen wij er alles aan om dit niet te laten gebeuren. We zijn in gesprek met Rijk en provincies, zodat wij ons ook in de toekomst kunnen blijven inzetten voor een groener Nederland en 'vernieuwing van onderaf'. Ik heb er vertrouwen in; het Groenfonds is nu meer nodig dan ooit!

Professor dr. Cees Veerman

Voorzitter Nationaal Groenfonds

Nationaal Groenfonds in cijfers

Nationaal Groenfonds zet zich als **financier** in voor een groener Nederland. Omdat groen het waard is om in te investeren! Dat geeft ons elke dag nieuwe energie. Wij nemen u mee langs de belangrijkste cijfers van 2016.

Totaal door het Groenfonds uitgezette financieringen:

667 mln

Financierien

waarvan

30%

in vernieuwende groene projecten

70%

in investeringen in de aanleg van natuur

Het Groenfonds financiert een belangrijk deel van de vernieuwende projecten uit zijn eigen **Revolverend Fonds**:

Revolverend Fonds onderverdeeld in

60,1 mln

BEDRIJFSVERPLAATSINGEN VOOR NATUUR	25%
NATUURONTWIKKELING	24%
NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW EN VERDUURZAMING LANDBOUW	11%
NATUUR EN RECREATIE	11%
DUURZAME ENERGIE	10%
KLIMAATADAPTATIE	2%
GROENE INNOVATIES	17%

TOTAAL 100%

Naast deze leningen beheren wij **fondsen van derden**:

105 mln

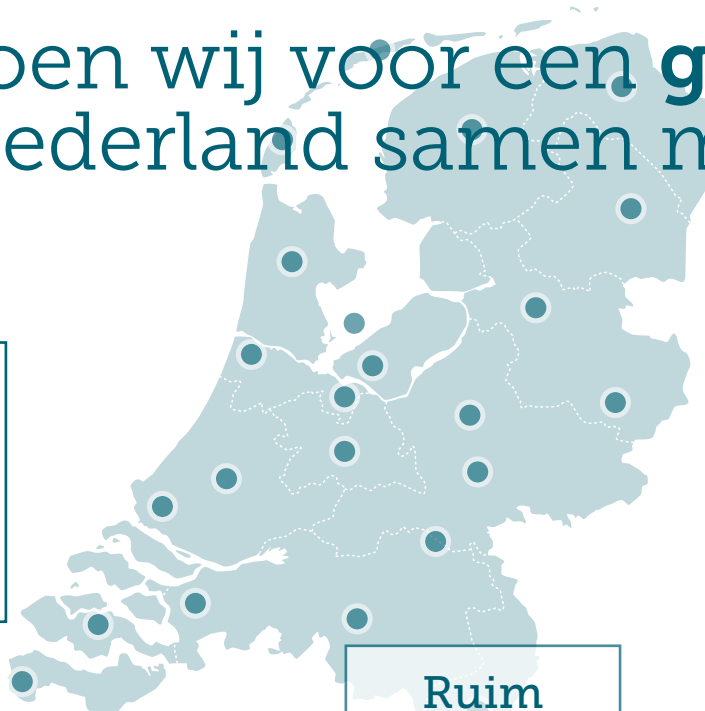
Beheer

90 mln	DUURZAME ENERGIE
3,5 mln	INNOVATIE VISSERIJ
7,5 mln	NIEUWE NATUUR
4,0 mln	LANDGOEDEREN

Dit doen wij voor een groener Nederland samen met:

18
collega's

Ruim
3000
klanten

50
partners

waaronder het Rijk, de provincies, terreinbeherende organisaties, brancheverenigingen, koepelverenigingen en banken

Meer informatie over het Groenfonds en de cijfers uit 2016:
nationaalgroenfonds.nl/jaarverslag2016

Resultaat 2016

Verstreekte
financieringen

8,7 mln

Projecten die bijdragen aan betere natuur, het verduurzamen van de landbouw, circulaire economie of bijvoorbeeld energietransitie. Hier vindt u voorbeelden van projecten die recent door het Groenfonds gefinancierd zijn.

VERDIENVERMOGEN VOOR NATUUR

Nationaal Groenfonds financiert naast de 'traditionele' extra hectares natuur vooral economische dragers voor natuurbehoud en -ontwikkeling.

FINANCIERING LANDSCHAP

OVERIJSSSEL / FLEVOLANDSCHAP / FRYSKE GEA

Het mogelijk maken voor terreinbeherende organisaties om zelfstandig en pro-actief te kunnen investeren in natuur en landschap.

GROENE DOEL: Meer natuuraanleg en vergroten biodiversiteit door aankoop van ruil- en toekomstige natuurgronden, om zo aaneengesloten natuurgebieden te vergroten en beheerskosten efficiënter te maken.

FINANCIËLE ROL: Waar reguliere banken terughoudend zijn door onzekere inkomstenstroom van de organisaties en lage rendementsverwachting, pakt het Nationaal Groenfonds deze rol wel op en zorgt voor een versnelling van de uitvoer van natuurbeleid.

NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW

Het Groenfonds financiert projecten die bijdragen aan natuurinclusieve bedrijfsvoering in de agrarische sector.

KAVELRUIL GROOT WILNIS-VINKEVEEN

Het versterken van de natuur- en landbouwstructuur door natuurinclusieve kavelruil.

GROENE DOEL: Het behoud van veenweidelandschap door het inpassen van 56 hectare nieuwe natuur in een natte verbindingzone en gelijktijdig een toekomst bieden aan de agrariërs in het gebied.

FINANCIËLE ROL: Het Groenfonds heeft in samenspraak met de huisbankier een aantrekkelijk arrangement gemaakt om boeren die bereid waren natuur te ontwikkelen te financieren.

VERDUURZAMEN LANDBOUW

Het Groenfonds financiert vernieuwende projecten die de agrarische sector helpen om te verduurzamen.

GROWX AMSTERDAM

Stadstuinbouw in meerdere lagen, oftewel verticale landbouw, waar ruim 180 ton slasoorten en kruiden per jaar verbouwd worden voor lokale afnemers.

GROENE DOEL: Urban farming is technologisch en tegelijkertijd duurzaam. De groenten worden vraaggestuurd geteeld op steenwol voor horeca in eigen stad. Hierdoor is er geen bodemuitputting, minder verspilling en een minimaal aantal foodmiles.

FINANCIËLE ROL: Het Groenfonds heeft samen met het Amsterdamse Klimaat & Energiefonds zijn nek uitgestoken voor dit technisch vernieuwende project en deze (co-) financiering mogelijk gemaakt.

MESTVERWERKING

Het Groenfonds financiert initiatieven die bijdragen aan het verminderen van de mestproblematiek en het verwaarden hiervan.

GROENGAS JELSUM

Rundveebedrijf Ubbels in Jelsum heeft in 2016 een financiering ontvangen vanuit FSFE voor de bouw van een biogasinstallatie.

GROENE DOEL: Het betreft hier een mestvergister waar mest van het eigen bedrijf, reststromen uit de landbouw en natuurgas verwerkt worden tot groen gas.

FINANCIËLE ROL: Het Groenfonds nam een voortrekkende rol in deze financiering en bracht het eerste deel risicodragend kapitaal in.

Kijk voor meer projecten op onze website nationaalgroenfonds.nl/projecten

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe ontwikkelingen? Schrijf u dan via de website in voor onze nieuwsbrief.

In 2016

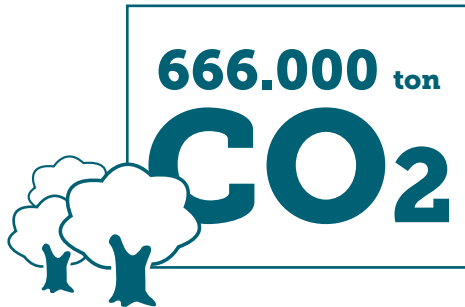
Ging **8,8 miljoen** weer terug naar ons **Revolverend Fonds** en wordt nu uitgezet in nieuwe leningen.

We hebben in totaal **234 hectare** natuur gerealiseerd met financiering van het Groenfonds.

=

475
voetbalvelden

We hebben

vermeden door benutting van duurzame energie of vastlegging in bos.

Dat is genoeg voor

83.000
huishoudens

En ook:

In 2016 hebben we naar een zo breed mogelijk publiek onze groene visie uitgedragen.

Groen is het investeren waard!

Via **1000-en** berichten via social media, met Twitter, LinkedIn, Facebook en ons Groenbericht.

Met een geheel vernieuwde

website.

Met **dagelijkse** bezoeken aan klanten, partners en groene ondernemers.

Met presentaties bij **relevante** netwerk bijeenkomsten, onderwijs, kennissessies en workshops.

We hebben volop **meegedacht** met overheden over het realiseren van hun groene beleid.

Met de Nationaal Groenfonds **Natuurprijs 2016**
Winnaar: het minibos in Utrecht Tiny Forest.

2017

In 2017 is het Groenfonds meer nodig dan ooit.

We hebben voor 80 miljoen aan projecten in behandeling met een investeringsvolume tussen de **250 – 400 miljoen** euro.

80
mln

Dit zijn aanvragen voor de financiering van kavelruil, start-ups, biomassacentrales voor energietransitie, aanvragen voor groene daken, verduurzaming en projecten voor natuurinclusieve landbouw.

 Nationaal Groenfonds
Financieel verbinder voor veelzijdig groen

tel 088 253 9255
nationaalgroenfonds.nl
info@nationaalgroenfonds.nl

